

* **Formo.** 1 Ekstera aspekto : la ~o de meblo, vazo, membro, placo ; en ~o Z, sub la ~o de triangulo Z, de piramido, de sonorilo ; doni al io la ~on de sfero ; ricevi, akcepti Z, preni la ~on de. Kp FIGURO, LINIARO, FASONO, ARANĜO. 2 Maniero de la ekstera montriĝo : la ~o de regado ŝanĝiĝis post la milito en multaj landoj ; la unuan fojon ŝi nun eldiris en ~o de laŭta plendo tion, kion ŝi portis en si de longe Z ; la gramatikaj ~oj (Kp SPECO). 3 Maniero de la ekstera montriĝo konsiderata kontraste al la enhavo, al la esenco : la poeto donis al tiu banala temo originalan ~on ; la ~o de tiu parolado estas agrabla, sed la enhavo estas bagatela ; la riproĉo estas prava, sed ĝia ~o estas tro akra (Kp REDAKTO, STILO, FORMULO). 4 Konformeco al la bonedukaj manieroj, al dececo, konveneco, aŭ al la legaj formalajoj : akurate observi la ~ojn ; mi protestas nur pro ~o. ~a. Nur laŭ la ~o 3 k 4. ...~a (en kunmetaĵo). En ~o de, en ~o ...a, havanta ~on de ...o, aŭ ~on ...an : faden~a, arko~a, pir~a, long~a, bel~a Z. **Plen~a Z.** = formala 4 ; meritanta sian nomon : havi plen~an kapdoloron Z ; plen~a vojo tie trakondukas Z ; pri tio mi havis kun li plen~an disputon Z. **Unu~a Z.** Havanta nur unu ~on, senŝanĝa, nevaria, maldiversa (Kp UNUTONA). ~i (tr). 1 Krei, fari, estiĝi ion, donante al ĝi difinitan ~on, aranĝi laŭ difinita ~o : ~i polon el argila tero B ; ~i rondon per cirkelo ; ~i societon ; la fluo ~is profundan kavon ; pro la multeco de la pasaĝeroj oni devis ~i duan vagonaron ; ĉiu povas el unu vorto ~i diversajn aliajn Z ; ~i al si juĝon pri io Z. 2 Konsisti, estiĝi ion, alprenante al si ian difinitan ~on, sin prezenti sub ia difinita ~o : la vaporoj ~as nubojn B ; la popolamaso ~is longan vicon antaŭ la teatro ; ĉe tiu loko la strato ~as angulon ; la bordo de Nilo ~is bulvardojn B ; la timon ~is kanalo B ; la egipta popolo ~is kvazaŭ unu personon B ; la virinoj ~is pli ol du trionoj de la ĉeestantoj ; ĉenajo da moneroj ~is belan kolringon ; la dekstraj partioj ~as tri grupojn en la Parlamento ; la infanoj ~is rondon ĉirkaŭ la patrino ; la bazon por tiu riĉeco ~as la abundo de karbo ; ~i kvadraton ☐ (sin ordigi kvadrato) (Kp PREZENTI). 3 Havigi per edukado k instruado iajn kvalitojn k

kutimojn, prepari al ia profesio aŭ metio : tiu instituto ~as bonajn inĝenierojn ; homo ~ita per libroj (Kp PREPARI, EDUKI, KULTURI). ~iĝi. Estiĝi laŭ difinita ~o ; ricevi ~on : granda kavaĵo ~iĝis sub la domo ; la societo ~iĝis en la jaro 19... ; el tiuj oficistoj ~iĝis iom post iom la hereda aristokrataro B. ~ado. Ago ~i : ~ado de societo ; vort~ado (vortfarado). ~aja Z. Formala, laŭ~a Z. ~itaĵo. Produkto. ~ilo, ~ujo. Kava modelilo, en kiun oni verŝas molan materion, kiu malmoligante konservas la ~on de la modelilo : ~ilo por kuko, statuo, fromaĝo, glaso, papero (Kp MATRICO, MULDILO). Ali~i Z, ali~igi Z. Doni alian ~on ; trans~i : ali~ila frazon, sian veston ; ĉirkaŭis ŝin nokta mallumo, kiu maltrankvilecon ali~igas en timegon Z (Kp ŜANĜI, ALIGI, METAMORFOZI). Ali~iĝi. Ricevi alian ~on : ĉio iom post iom ali~igas en la mondo ; la malharmonio ali~igas en harmonion Z ; senĉesaj ali~iĝoj prezentiĝadis antaŭ ŝiaj okuloj Z. De~i (tr), fuŝ~i, mis~i, ~odifekti. Malaperigi la donitan ~on, doni malbonan ~on, defaligi de la bona ~o. Re~i (tr). Doni alian pli bonan ~on : re~i la socion, la lingvon Z, la regularon ; fari re~ojn ; re~isto Z, re~emulo Z. Trans~i Z. Ali~i. Trans~ismo ☞. Doktrino kiu kialigas la diferencigon de la vegetajaj k bestaj specoj per trans~iĝo de primitiva tipo, kiu dum jarmiloj evoluadis adaptiĝante al la medio.

formacio Z. 1 ★ Speciala aranĝo de la tavoloj de la tero, rilate al unu geologia epoko. 2 ☐ Diversa aranĝo, laŭ kiu ordigas la eroj de korpuso aŭ armeo : batala ~o ; la sanitaraĵ ~oj.

Formala. 1 Rilata al la formo, sed ne al la esenco de la afero, laŭforma, priforma : la reformistoj traktadas tiun principon tro ~e Z ; mia demando estas nur ~a, sed ne tuŝas la principon ; la ~aj diskutoj ne interesas min. 2 Laŭkutima, laŭregula, laŭleĝa ; konforma al konvencio, al dececo : ~a kontrakto B ; prezenti ~an raporton Z ; li plenumis ĉiujn ~ajn detalojn de la edziĝa ceremonio. 3 Farita laŭ ceremonia formo : ~a vizito ; poste okazis ne~a festo k balo ; ~a akcepto de vizitantoj. 4 Plenprecize esprimita, en preciza formo, plenforma, nepra : ~a